

Kommittén för hållbar rovdjurspolitik för varg

Förslag från Fäbodbrukarna med anledning av kommitténs utökade uppdrag att föra en dialog om socioekonomiska förutsättningar för rovdjursförekomster

Fäbodbrukarna har aktivt deltagit i det gemensamma arbetet med utveckling av rovdjurspolitiken under många år genom olika arbetsgrupper, hearings, ett antal remissvar i olika skeden samt egna ageranden i skilda sammanhang. Fäbodbrukarna som grupp har också burit bördan av att vara i fronten för konsekvenser av rovdjurspolitiken samtidigt som vi kan konstatera bristfälliga kunskaper och otillräckliga stödjesystem för att hantera den konkreta problematiken, förebyggande av skador och ersättning/kompensation för uppkomna skador. Så brister också vad gäller kunskapsunderlag och tillerkännande av indirekta skador. Se även bilaga ”Uppdatering av Fäbodbrukarnas aktuella ställningstaganden i rovdjursfrågor” (120307), även tillgängligt via hemsida <http://www.fabod.nu> Här finns också en bredare dokumentation av vårt arbete med dessa frågor under de senaste åren.

Vi kan inte acceptera att fäbodbruket, brukarna och markägarna successivt får retirera och, såsom nu situationen faktiskt bemöts och hanteras, uppenbarligen för all framtid avses lämna kulturarvet, näringsverksamheter och försörjningsmöjligheterna på fastigheter och i våra bygder. Detta sker nu utan vare sig särskild uppmärksamhet, konsekvensanalys eller kompensation för detta.

Vi menar att en utträdning av det svenska småjordbruket och fäbodbruket har oöverblickbara konsekvenser för samhället och landsbygden samt kultur- och naturvärden i landskapet med negativa följder för Sveriges ansvar för lokal och traditionell kunskap, vårt levande kulturarv och långsiktigt hållbar lokal livsmedelsproduktion samt arbetstillfällen i perifer glesbygd.

Vi menar att detta också på ett grundläggande plan handlar om värdet av ekosystemtjänster. Något som av Miljödepartementet också beskrivs som en prioriterad fråga för att åskådliggöra naturens tjänster för samhället, för att nå miljömålen och för att möta de stora samhällsutmaningarna, bland annat ett förändrat klimat. <http://www.regeringen.se/sb/d/2825>

Vi gör bedömningen att bristande kunskaper i fakta och otillräckliga insikter om praktiska och socioekonomiska faktorer och förhållanden ligger till grund för denna ohållbara situation och negativa utveckling för småjordbruket och fäbodbruket. I denna situation anser vi att dessa värden och faktorer ska synliggöras och beskrivas på relevant sätt med syfte att förbättra underlaget för beslutsfattande. Enligt vår mening är detta också en nödvändig och avgörande insats för att nyansera och balansera tillämpningarna utifrån de intentioner att beakta som anvisas i Art- och habitatdirektivet;

”Eftersom huvudsyftet med detta direktiv är att främja att den biologiska mångfalden bibehålls med beaktande av ekonomiska, sociala, kulturella och regionala behov, bidrar direktivet till det övergripande målet, som är en hållbar utveckling.

För att upprätthålla den biologiska mångfalden kan det i vissa fall vara nödvändigt att upprätthålla eller till och med främja mänsklig verksamhet” (Art- och habitatdirektivet 92/43/EEG)

Mot denna bakgrund vill vi att Kommittén inom ramen för sitt tilläggsuppdrag (Dir 2012:63) låter genomföra, alternativt verkar för att få till stånd, en praktisk och socioekonomisk utvärdering och heltäckande beskrivning samt konsekvensanalys av rovdjursförekomst och särskilt vargförekomst för fäbodbruket och småjordbruket på den perifera landsbygden för att ge politiken, förvaltningssystemet och allmänheten relevant kunskap till behandlingen av och inför vidare avgöranden i rovdjurspolitiska frågeställningar.

Utgångspunkterna för ett sådant arbete kan, vad gäller direkta och indirekta följdverkningar av rovdjursförekomst och rovdjursförvaltning, hämtas från

- dels den inofficiella rapporten ”Indirekta rovdjursskador på tamdjur – förslag på definition, ansvarsområden och ersättningar” Framtagen vid Viltskadecenter av Arbetsgruppen för indirekta skador 2008-04-14, se vidare bilaga, samt

- dels Fäbodbrukarnas ”Synpunkter angående olägenheter av täta rovdjurspopulationer” till SNV 2011-09-14, se vidare bilaga.

- Dessutom behöver genomföras en grundläggande utveckling av kunskaperna om värdering av betesresurserna vad gäller produktion, ekonomi och sysselsättning i landet. Det behöver tas fram sakligt grundad, vederhäftig och grundläggande beskrivning av vilka värden och vilken potential den tillgängliga extensiva betes- och foderproduktionen i skog och fjäll representerar i ekonomiska termer och som underlag för primärproduktion, vidareförädling, olika former av mervärden samt arbetstillfällen i perifer landsbygd. En kunskapsgrund och principiell presentation av denna arbetsmodell ges i skriften Glimt 0808 utgiven av Norsk institutt for skog og landskap. Se vidare bilaga, samt även hemsida <http://www.skogoglandskap.no> Detta utgör också grundläggande kunskaper med avgörande betydelse och som utgångspunkt för hantering, bemötande och fördelning av nyttan av lagstadgade betesrättigheter i fäbodregionen.

Det behövs relevanta fakta och en saklig grund för att kunna utveckla samsyn och acceptans kring avgörande vägval i förvaltningen av landsbygdens resurser. Därför behöver vi gemensamt utveckla dessa kunskaper genom att ta fram sådana fakta. Fäbodbrukarna vill medverka i ett sådant arbete.

Föreningen Sveriges Fäbodbrukare

Camilla Löfskog,
enligt uppdrag